

УДК 657.446

Цегельник Н. І.*n.i.norinchak@ukr.net, ORCID ID: 0000-0001-6388-9124**к.е.н., доц., доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, Поліський національний університет, м. Житомир*

ФОРМУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ОПОДАТКУВАННЯ В БІЗНЕСІ: ВИЗНАННЯ, ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ

Анотація. *Об'єкт оподаткування є обов'язковим елементом під час встановлення будь-якого податку. Облік об'єктів оподаткування як основи визначення величини податків повинен забезпечити формування повної та достовірної інформації про наявну базу у платників податків для розрахунку зобов'язань податкових платежів, а також створити необхідну інформацію для внутрішніх і зовнішніх користувачів з метою контролю за правильністю нарахування податків до відповідних бюджетів. Метою дослідження є розробка підходу до визначення поняття «об'єкт оподаткування» на основі аналізу діючого законодавства та накопичених в науці матеріалів, а також виявлення можливих шляхів вдосконалення системи обліку і контролю об'єктів оподаткування з метою запобігання їх заниження (приховуванню). Основними методами дослідження щодо визнання, обліку та контролю об'єктів оподаткування були: аналіз – вивчення змісту понять; дедукації – структуризації складових податкових об'єктів; порівняння – обґрунтування дефініцій; класифікації – виділення груп об'єктів оподаткування при відображенні в обліку; системний підхід – формування системи за сукупністю податків; абстрагування – вивчення властивостей об'єктів оподаткування; індукції – формування висновків по результатах дослідження. Досліджено стан визнання та обліку об'єктів оподаткування суб'єктів господарювання, а також запропоновано підходи вирішення наявних проблем у формуванні необхідних інформаційних ресурсів для розрахунку податкових обов'язків. Значну увагу приділено вивченню змістовної характеристики об'єктів оподаткування платників податків в податковому законодавстві та за результатами наукових досліджень українських вчених. Встановлено, що в Податковому кодексі України і підзаконних нормативних документах існують різні підходи до тлумачення змісту «об'єкт оподаткування». Обґрунтовано, що об'єктом оподаткування можуть бути економічні ресурси задіяні для процесу господарювання створені об'єкти діяльності, господарські операції, результати господарювання та різноманітні факти (дії, події, стан), які зумовлюють обов'язок суб'єкта господарювання сплатити податки визначені податковим законодавством. Практична цінність результатів дослідження полягає у визначенні місця окремих видів господарського обліку у формуванні сукупності інформаційних ресурсів про об'єкти оподаткування платників податків.*

Ключові слова: об'єкт оподаткування, податки, бухгалтерський облік, платники податків, контроль.

Tshehelnik Nina*n.i.norinchak@ukr.net, ORCID ID: 0000-0001-6388-9124**Ph.D. in Economics, Docent, Associate Professor at the Department of Accounting, Taxation and Audit, Polissya National University, Zhytomyr*

FORMATION OF TAXABLE OBJECTS IN BUSINESS: RECOGNITION, ACCOUNTING AND CONTROL

Abstract. *The object of taxation is a mandatory element in the establishment of any tax. Accounting for taxable objects as the basis for determining the amount of taxes should ensure the formation of complete and reliable information about the available base for taxpayers to calculate tax liabilities, as well as create the necessary information for internal and external users to control*

the correctness of tax accruals to the respective budgets. The purpose of the study is to develop an approach to defining the concept of “taxable object” based on the analysis of current legislation and materials accumulated in science, as well as to identify possible ways to improve the system of accounting and control of taxable objects in order to prevent their understatement (concealment). The main research methods used to study the recognition, accounting and control of taxable objects were: analysis – studying the content of concepts; deduction – structuring the components of taxable objects; comparison – substantiation of definitions; classification – allocation of groups of taxable objects in accounting; systematic approach – formation of a system based on a set of taxes; abstraction – study of the properties of taxable objects; induction – drawing conclusions based on the results of the study. The author analyzes the state of recognition and accounting of taxable objects of business entities and proposes approaches to solving existing problems in the formation of the necessary information resources for calculating tax liabilities. Considerable attention is paid to the study of the substantive characteristics of taxpayers’ objects of taxation in tax legislation and based on the results of scientific research by Ukrainian scientists. The author establishes that the Tax Code of Ukraine and by-laws have different approaches to the interpretation of the meaning of “object of taxation”. It is substantiated that the object of taxation may be economic resources involved in the business process, created objects of activity, business operations, business results and various facts (actions, events, status) which determine the obligation of a business entity to pay taxes determined by tax legislation. The practical value of the research results lies in determining the place of certain types of economic accounting in the formation of a set of information resources on taxpayers’ taxable objects.

Key words: object of taxation, taxes, accounting, taxpayers, control.

JEL Classification: G38

DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2024-40-14>

Постановка проблеми. В обліковій роботі яка здійснюється суб’єктами господарювання виокремлюються завдання вирішення яких передбачає формування інформаційних ресурсів для потреб діяльності управлінського персоналу, подання фінансової звітності, надання показників необхідних статистичним органам держави і територіальних громад та виявлення об’єктів оподаткування з метою проведення податкових розрахунків щодо податкових зобов’язань платників податків. Визначення розміру податкових платежів платників податків нерозривно пов’язано з бухгалтерським обліком як процесом виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень [20].

Для цілей оподаткування платники податків зобов’язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов’язаних з визначенням об’єктів оподаткування та/або податкових зобов’язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, інформації, пов’язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено як правило, нормативними документами, які регламенту-

ють ведення бухгалтерського обліку. Облік прибутку як об’єкта оподаткування, взагалі в цілому базується на термінах у значеннях, визначених на законодавчому рівні в сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності, національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку і міжнародними стандартами фінансової звітності [17].

Податки суб’єктів господарювання не тільки тісно пов’язані з їх бухгалтерським обліком, а й суттєво впливають на облікову політику щодо відображення господарських операцій для формування податкових платежів і визначення об’єктів оподаткування за їх характеристикою, місцем знаходження, оцінкою та розрахунку податкових зобов’язань бізнесу.

Проте особливості податкового законодавства України зумовлюють необхідність одержання додаткової інформації з метою як поглиблення інформативності бухгалтерського і управлінського обліку, так і здійснення розрахунків щодо особливого оцінювання господарських операцій пов’язаних з об’єктами оподаткування без відображення їх на рахунках бухгалтерського обліку. Лише використання сукупності інформації всіх видів обліку суб’єкта господарювання дає можливість досягти достовірного складання податкової

звітності та сплатити в повному розмірі податкові платежі. Щодо податкового обліку, як окремого виду, то існуюче податкове законодавство тільки використовує цей термін в окремих положеннях без визначення його змісту.

Враховуючи що податкові платежі безпосередньо пов'язані з господарськими операціями як об'єктами бухгалтерського обліку та виходячи з необхідності закриття в Україні існуючих можливостей для ухилення від оподаткування та підвищення рівня боротьби з тінговою економікою [13] існує особлива доцільність здійснення наукових досліджень в сфері формування об'єктів оподаткування як основи для розрахунку податкових зобов'язань платників податків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню теоретичних та практичних проблем сутності, змісту та обліку об'єктів оподаткування, а також механізму їх використання для розрахунку податкових зобов'язань платників податків у вітчизняній науковій літературі присвячені роботи Бурової Т.А. [1], Дем'янюк О.Б. [3], Дмитренко О.М. [5], Дубоносової А.С. [6], Жураковської І.В. [7], Занько Б.М. [8], Казацької М.Д. [10], Ляшенко О.М. [3], Перепелиці М.О. [15], Пирого С.С. [16], Романової Г.С. [22].

Одержані результати в наукових роботах вказаних фахівців внесли вклад у вирішення проблем розрахунку об'єкту оподаткування з податку на прибуток [1], накопичення інформації про об'єкти оподаткування в бухгалтерському обліку [8], визнання нематеріальних активів як об'єктів бізнесу і оподаткування [3], регулювання обліку об'єктів оподаткування залежно від типу податку за принципом їх розподілу на прямі і не прямі та виокремлення майнових податків і податків на доходи [22], визнання трьох об'єктів оподаткування: додана вартість як результат економічної діяльності бізнесу та двох об'єктів оподаткування пов'язаних з власністю народу України на природні ресурси і приватною власністю фізичних і юридичних осіб відповідно; обґрунтування об'єкту оподаткування в сфері екологічного податку в обсягах викидів, які перевищують встановлені нормативи, що визначаються рівнем техніки і технології виробництва [16], визначення критеріїв виокремлення з коло існуючих предметів та послуг матеріального і нематеріального світу тих що характеризуються як об'єкти оподаткування [15], обґрунтування розмежування об'єкта

та предмета оподаткування як двох досить близьких елементів будь-якого податку [10], визначення об'єкта оподаткування як системної категорії що характеризується обов'язковими ознаками: матеріальний характер, зовнішнє вираження (виступає в грошовій або натуральній формі), закріплення відповідним нормативно-правовим актом, зв'язок з платником податку [6].

Проведений контент аналіз одержаних результатів в наукових розробках свідчить про їх важливість в теоретичному і практичному аспекті для управління об'єктами оподаткування, проте, вони не вирішили питання комплексного визначення змісту поняття «об'єкт оподаткування» в законодавстві та організації обліку і контролю об'єктів оподаткування для потреб розрахунків податкових зобов'язань платників податків.

Зазначені обставити у своїй сукупності зумовили на необхідність проведення даного дослідження, результати якого мають сприяти вирішенню проблемних питань визнання, обліку і контролю об'єктів оподаткування як головної передумови формування податкових доходів у державному та місцевих бюджетах.

Постановка завдання. У даному дослідженні здійснено спробу розробити підхід до визначення поняття «об'єкт оподаткування» на основі аналізу діючого законодавства та накопичених в науці матеріалів, а також виявити можливі шляхи вдосконалення системи обліку і контролю об'єктів оподаткування з метою запобігання їх заниження (приховуванню).

Виклад основного матеріалу дослідження. Об'єкт оподаткування є обов'язковим елементом під час встановлення будь-якого податку. Облік об'єктів оподаткування як основи визначення величини податків повинен забезпечити формування повної та достовірної інформації про наявну базу у платників податків для розрахунку зобов'язань податкових платежів, а також створити необхідну інформацію для внутрішніх і зовнішніх користувачів з метою контролю за правильністю нарахування податків до відповідних бюджетів.

Формування об'єктів оподаткування повинно забезпечити можливість мати повне уявлення про їх становище щодо наявності, в процесі створення та після використання як бази для розрахунку податку.

Визначені в ПКУ об'єкти оподаткування дозволяють формувати податкові доходи державного і місцевих бюджетів (рис. 1).

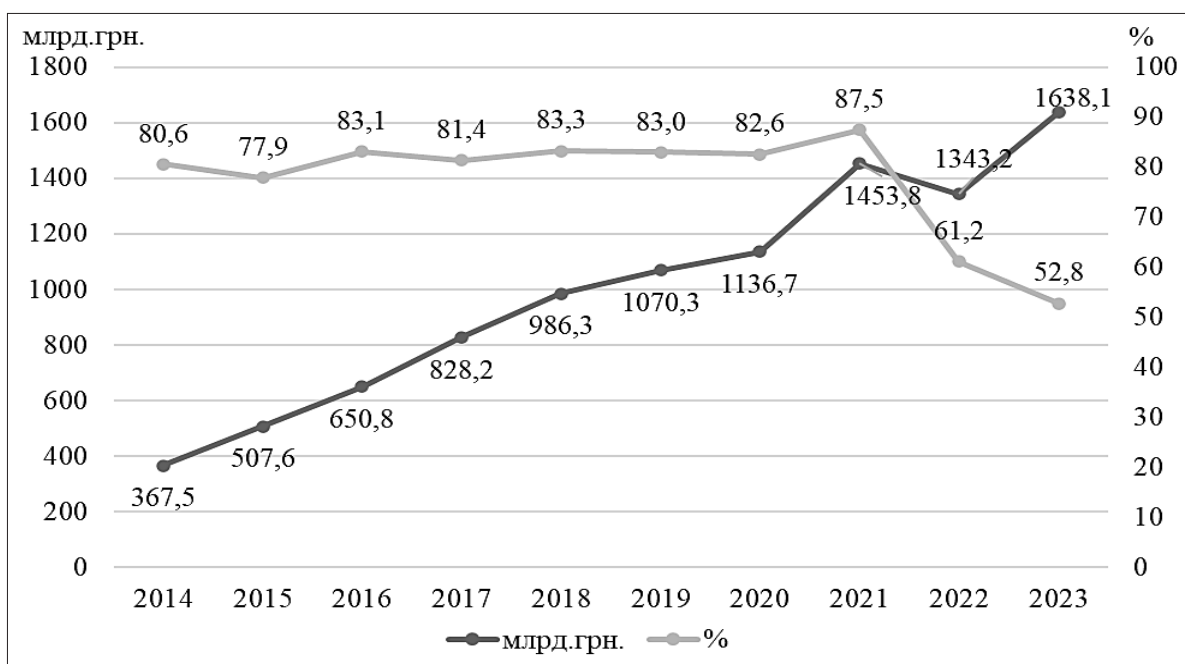

Рис. 1. Динаміка та рівень податкових платежів у доходах Зведеного бюджету України
 Джерело: сформовано автором на основі [4]

Для чіткого з'ясування змісту поняття «об'єкт оподаткування» проведемо аналіз його змістовної характеристики на законодавчому та науковому рівні (табл. 1).

Визначення поняття «об'єкт оподаткування» в Україні відбулося в 1991 році, як переліку сукупності показників що характеризують діяльність суб'єктів господарювання. З 2011 році в законодавстві з'явилося дві інтерпретації дефініції «об'єкт оподаткування», які діють по даний час.

В ПКУ за загальним визначенням це може бути перелік показників що характеризують діяльність суб'єктів господарювання які податкове законодавство пов'язує з виникненням у платника податку податкового обов'язку з окремою конкретизацією їх змісту щодо кожного податку [17].

В діючих нормативних документах Міністерства фінансів України [19] визначені загальні підстави для виникнення у платника податку податкового обов'язку, зокрема, об'єкти оподаткування, об'єкти пов'язані з оподаткуванням і об'єкти через які провадиться діяльність бізнесу у розумінні майна та дій.

Отже, в законодавчому полі України визначено два підходи до поняття об'єкта оподаткування: по-перше, без надання йому родового змісту як окремому елементу податку,

лише щодо загального неповного виділення переліку видів об'єкту з повторенням за текстом «майно, товари та інші об'єкти» [17]; по-друге, це майно та дії платників податків [18; 19].

При цьому, залишається незрозумілим, що розуміється під словом «дії», оскільки, якщо говорити, наприклад, про дохід (прибуток) або його частину, обороти з реалізації товарів (послуг), то це результати діяльності суб'єктів господарювання, а якщо про операції з постачання товарів (робіт, послуг), то вони повинні бути пов'язані з їх здійсненням.

Як вбачається, на сьогодні в податковому законодавстві України відсутнє загальне визначення поняття «об'єкт оподаткування», а головним чином, здійснюється перерахування ресурсів, явищ і процесів господарської діяльності що можуть послужити підставою для оподаткування. Детальний аналіз наявних визначень об'єктів оподаткування для окремих податків, що регулюються ПКУ дозволяє виділити 22 види їх елементних складових, що характеризуються великою кількістю різноманітних аналітичних об'єктів за підходами до розрахунку податкових зобов'язань [12].

У наукових дослідженнях проблема визначення поняття «об'єкт оподаткування» в контексті об'єктів бухгалтерського обліку майже

Таблиця 1

Змістовна характеристика поняття «об’єкт оподаткування» в нормативних документах України та дослідженнях українських науковців

Джерело	Змістовна характеристика
Закон України «Про систему оподаткування» [21]	Об’єктами оподаткування є доходи (прибуток), додана вартість продукції (робіт, послуг), вартість продукції (робіт, послуг), у тому числі митна, або її натуральні показники, спеціальне використання природних ресурсів, майно юридичних і фізичних осіб та інші об’єкти, визначені законами України про оподаткування
Податковий кодекс України [17]	Об’єктом оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об’єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов’язує виникнення у платника податкового обов’язку.
Порядок обліку платників податків і зборів [18; 19]	Об’єктами оподаткування і об’єктами, пов’язаними з оподаткуванням або через які провадиться діяльність, є майно та дії, у зв’язку з якими у платника податків виникають обов’язки щодо сплати податків та зборів.
Занько Б.М. [8]	Об’єктом оподаткування можуть бути матеріальні об’єкти (майно, товари), доходи, а також інші об’єкти, у тому числі різноманітні операції.
Романова Г.С. [22]	Об’єкт оподаткування є такою підставою, яка породжує виникнення в платника податків обов’язку зі сплати податку. Ним можуть бути майно, вартість (або її частина) або інші підстави, що мають вартісне, кількісне або фізичне вираження. Як підстава виникнення в платника податків обов’язку зі сплати податку об’єкт оподаткування повинен мати обов’язкове законодавче закріплення
Перепелиця М. О. [15]	В основ виокремлення об’єкту податку завжди повинен лежати економічний фактор який включає в себе поняття доходу, або прибутку, від розміру яких можна робити висновок щодо отримання особою достатку або вже багатства
Дубоносова А. С. [6]	Об’єкти, що мають економічний потенціал, пов’язані із господарською діяльністю платника податку або належать платнику на праві власності, мають вартісний еквівалент. Законодавчо визначений елемент правового механізму податку, що обумовлює формування як окремих складових, так і податкового обов’язку в цілому у платника податку і виступає економічною основою податку.
Казацька М.Д. [10]	Зовнішній прояв у вигляді дії (отримання доходу, здійснення операції і т.д.), у тому числі стану (володіння, користування) платника податку по відношенню до предмета оподаткування як певної матеріальної категорії (які властиві кількісні, якісні та вартісні характеристики), однак існування якої само по собі не породжує жодних податкових наслідків

Джерело: сформовано автором на основі [6; 8; 10; 15; 17–19; 21; 22]

не вивчалась, а наявні розробки здійснювалися, як правило, в науці з податкового права.

В цілому, за цією проблематикою необхідно відзначити значні розбіжності в позиціях науковців.

Зокрема, Занько Б.М. щодо поняття «об’єкт оподаткування» займає схожу позицію у його визначенні з діючими нормами в українському законодавстві [8].

Окремі дисертаційні роботи проблемам визначення об’єкта оподаткування присвя-

тили Романова Г.С. [22] і Дубоносова А.С. [6]. Романова Г.С. розглядає об’єкт оподаткування як майно щодо його вартості (або її частина), або інші підстави, що мають вартісне, кількісне або фізичне вираження [22]. Дубоносова А.С. розкриває поняття «об’єкт оподаткування» через економічний потенціал елементів пов’язаних з господарською діяльністю [6].

Дещо іншу позицію займає Перепелиця М.О., яка вважає, що в основі виокремлення об’єкту

податку завжди повинен лежати економічний фактор за показниками доходу і прибутку [15]. На думку Казацької М.Д. об'єкт оподаткування є проявом певних дій з отримання доходу та здійснення операцій [10].

У зарубіжній англомовній літературі з питань податків здебільшого вживається поняття не «об'єкт оподаткування», а «оподатковувана подія» (“taxable event”), що за змістом означає подію, в силу якої виконуються умови, необхідні для того, щоб податок став таким, що підлягає справлянню [25, с. 8].

Система податків визначених в ПКУ формується на ресурсах задіяних в бізнесі, створених об'єктів діяльності, господарських операціях, результатах господарювання та різноманітних подіях пов'язаних з функціонуванням суб'єктів господарювання. Сукупність цих елементних складових і повинна формувати в загальне нормативне поняття об'єкта оподаткування.

Виходячи з цього, діючий ПКУ повинен визначати що об'єктом оподаткування можуть бути економічні ресурси задіяні для процесу господарювання, створені об'єкти діяльності, господарські операції, результати господарювання та різноманітні факти (дії, події, стан), які зумовлюють обов'язок суб'єкта господарювання сплатити податки визначені податковим законодавством. Перелік об'єктів оподаткування формується за кожним податком.

Інша проблема, яка потребує наукового обґрунтування, це організація обліку об'єктів оподаткування платників відповідно до вимоги Державної податкової служби України в аспекті визначення їх типів [24].

Щодо вказаного переліку типів об'єктів оподаткування можна зробити наступні зауваження.

По-перше, поняття типів об'єктів оподаткування відсутнє в законодавчому полі і жоден податок не передбачає їх у своєму переліку. Тип – зразок, модель, форма, яким відповідає певна група предметів, понять явищ [23].

По-друге, жоден із 716 наведених в переліку об'єктів оподаткування не використовуються як база для розрахунку податкових зобов'язань і не є платником податків [17].

По-третє, наведені в переліку об'єкти оподаткування не відповідають ознаці об'єкта оподаткування визначеній в українському законодавстві, за якою вони повинні бути пов'язані з виникнення у платника податкового обов'язку. Не зрозуміло, як можна,

наприклад, кіоск, буфет, ятку вважати об'єктом оподаткування [9; 24].

Виходячи з цього, перелік об'єктів за їх типами не є об'єктами оподаткування, а лише характеризує види структурних одиниць платника податків в яких можуть виникати обов'язки щодо сплати податків відповідно до наявних них об'єктів оподаткування. В свою чергу, такі структурні об'єкти можуть розділятися на ті що мають статус платника податків та без надання такого статусу.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. З усього вищесказаного в якості висновків можна виділити наступні положення.

По-перше, стосовно теоретичного і практичного поняття «об'єкт оподаткування»: в основі його загального трактування повинні лежати факти господарського життя, які включають економічні ресурси, створені об'єкти діяльності, господарські операції, результати господарювання та різноманітні дії, події та стан що будуть зумовлювати платників податків сплачувати податки.

По-друге, облікова система платників податків повинна забезпечити облікове відображення об'єктів оподаткування та структурних одиниць суб'єктів господарювання в яких виникають обов'язки щодо сплати податків.

Подальше дослідження необхідно направити на розробку підсистеми управлінського обліку щодо інформаційного забезпечення формування об'єктів оподаткування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бурова Т. А. Порядок формування об'єктів оподаткування податку на прибуток та етапи його перевірки. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 1. С. 158–162.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 12.03.2024).
3. Дем'янюк О. Б., Ляшенко О. М. Проблеми ідентифікації нематеріальних активів як об'єктів оподаткування. *Світ фінансів*, 2017. № 1 (18). С. 135–142.
4. Державний веб-портал бюджету для громадян: офіційний веб-сайт. URL: <https://openbudget.gov.ua/?month=12&year=2023&budgetType=CONSOLIDATED> (дата звернення: 16.03.2024).
5. Дмитренко О. М. Роль внутрішнього аудиту у попередженні фактів приховування об'єктів оподаткування. *Наукові читання 2023*.

Розвиток обліково-аналітичних, контрольних і податкових аспектів управління: європейський вектор : зб. матеріалів наук.- практ. конф. науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів (16 травня 2023 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2023. С. 43–48.

6. Дубоносова А. С. Правове регулювання об'єкта оподаткування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків. 2009. 20 с.

7. Жураковська І. В. Чи є бухгалтерський облік джерелом інформації для обчислення податків, що наповнюють місцеві бюджети? 2020. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/29d6339d-1bd1-4d08-9655-b3ad73664deb/content> (дата звернення: 13.03.2024).

8. Занько Б. М. Проблемні аспекти накопичення в обліку інформації щодо об'єктів та баз оподаткування для обчислення місцевих податків і зборів. *Економіка та суспільство*. 2018. № 19. С. 1266–1271.

9. Інструкція щодо заповнення форм державних статистичних спостережень стосовно торгової мережі та мережі ресторанного господарства : Наказ Держкомстату України від 24.10.2005 № 327. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1350-05#Text> (дата звернення: 12.03.2024).

10. Казацька М. Д. Щодо питання теоретичного та законодавчого визначень об'єкта оподаткування. *Підприємництво, господарство і право* 2017. № 10. С 145–150.

11. Концептуальна основа фінансової звітності від 01.09.2010. URL: <http://surl.li/rvokw>

12. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) «Подання фінансової звітності» від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text

13. Національна стратегія доходів до 2030 року. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/National%20Revenue%20Strategy_2030_.pdf

14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Мінфін України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 11.03.2024).

15. Перепелиця М. О. Підстави визначення об'єкта оподаткування. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Юридичні науки*. 2015. Вип. 3 (2). С. 135–139.

16. Пирога С. С. Особливості визначення об'єктів оподаткування. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2023. № 2. С. 142–150.

17. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 10.03.2024).

18. Порядок обліку платників податків і зборів : Наказ Державної податкової адміністрації України 22.12.2010 № 979. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1439-10#Text> (дата звернення: 12.03.2024).

19. Порядок обліку платників податків і зборів : Наказ Міністерства фінансів України 09.12.2011 № 1588. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11#n21> (дата звернення: 12.03.2024).

20. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 09.03.2024).

21. Про систему оподаткування : Закон України від 25.06.1991 № 1251-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1251-12#Text> (дата звернення: 10.03.2024).

22. Романова Г. С. Правове регулювання обліку об'єкту оподаткування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 – Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків. 2015. 20 с.

23. Словник української мови: Академічний тлумачний словник (1970–1980). URL: <https://sum.in.ua/> (дата звернення: 09.03.2024).

24. Типи об'єктів оподаткування. URL: <https://tax.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/127294.html> (дата звернення: 10.03.2024).

25. Tax Law Design and Drafting / edited by Victor Thuronyi. International Monetary Fund, 1996. 525 p.

REFERENCES

1. Burova, T. A. (2019), Procedure for the formation of objects of taxation of income tax and stages of its verification, *Biznes-navihator*, vol. 1, pp. 158–162.

2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), Code of Ukraine “Commercial Code of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (accessed March 12, 2024).

3. Demianiuk, O. B. and Lyashenko, O. M. (2017), Problems of identification of intangible assets as objects of taxation, *Svit finansiv*, vol. 1, no. 18, pp. 135–142.

4. The official site of State web portal of the budget for citizens (2024), Open budget, URL: <https://openbudget.gov.ua/?month=12&year=2023&budgetType=CONSOLIDATED> (accessed March 16, 2024).

5. Dmytrenko, O. M. (2023), The role of internal audit in preventing the facts of concealment of

taxation objects, Scientific readings 2023. Development of accounting, analytical, control and tax aspects of management: the European vector. Scientific and practical conference of research and teaching staff, doctoral and postgraduate students, Polissia National University, Zhytomyr, Ukraine.

6. Dubonosova, A. S. (2009), Legal regulation of the object of taxation, Ph.D. Thesis, Administrative law and process; financial law; information law, Yaroslav Mudryi National Law Academy of Ukraine, Kharkiv, Ukraine.

7. Zhurakovska, I. V. (2020), Is accounting a source of information for calculating taxes that fill local budgets?, available at: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/29d6339d-1bd1-4d08-9655-b3ad73664deb/content> (accessed March 13, 2024).

8. Zanko, B. M. (2018), Problematic aspects of accumulating information on objects and tax bases in accounting for the calculation of local taxes and fees, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 19, pp. 1266–1271.

9. State Statistics Committee of Ukraine (2005), Order of the State Committee of Statistics of Ukraine “Instruction on filling in the forms of state statistical observations on trade and restaurant networks”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1350-05#Text> (accessed March 12, 2024).

10. Kazatska, M. D. (2017), On the issue of theoretical and legislative definitions of the object of taxation, *Pidpryemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, vol. 10, pp. 145–150.

11. The Ministry of Finance of Ukraine (2010), International document “Conceptual basis of financial reporting from”, available at: <http://surl.li/rvokw>

12. International Accounting Standard (2012), International Accounting Standard 1 (IAS 1) Presentation of Financial Statements, available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text

13. The Ministry of Finance of Ukraine (2023), Strategy of the Ministry of Finance of Ukraine “National Revenue Strategy until 2030”, available at: https://mof.gov.ua/storage/files/National%20Revenue%20Strategy_2030_.pdf

14. Ministry of Finance of Ukraine (2013), Order of the Ministry of Finance of Ukraine “On Approval of National Accounting Regulation (Standard) 1 “General Requirements for Financial Reporting”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (accessed March 11, 2024).

15. Perepelytsia, M. O. (2015), Grounds for determining the object of taxation, *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnogo universytetu*, vol. 3, no. 2, pp. 135–139.

16. Piroga, S. S. (2023), Features of determining the objects of taxation, *Pravnychyi chasopys Donetskoho natsionalnoho universytetu imeni Vasylia Stusa*, vol. 2, pp. 142–150.

17. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), Code of Ukraine “Tax Code of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (accessed March 10, 2024).

18. State Tax Administration of Ukraine (2010), Order of the State Tax Administration of Ukraine “Procedure for Accounting of Taxpayers and Fees”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1439-10#Text> (accessed March 12, 2024).

19. The Ministry of Finance of Ukraine (2011), Order of the Ministry of Finance of Ukraine “On Approval of the Procedure for Accounting Payers of Taxes and Fees”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11#n21> (accessed March 12, 2024).

20. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine “On Accounting and Financial Reporting in Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (accessed March 9, 2024).

21. The Verkhovna Rada of Ukraine (1991), The Law of Ukraine “On the system of taxation”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1251-12#Text> (accessed March 10, 2024).

22. Romanova, G. S. (2015), Legal regulation of accounting for the object of taxation, Ph.D. Thesis, Administrative law and process; financial law; information law, Yaroslav Mudryi National Law Academy of Ukraine, Kharkiv, Ukraine.

23. Dictionary of the Ukrainian language (1970-1980), Academic explanatory dictionary, available at: <https://sum.in.ua/> (accessed March 9, 2024).

24. The State Tax Service of Ukraine (2024), Types of objects of taxation, available at: <https://tax.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/127294.html> (accessed March 10, 2024).

25. Thuronyi, V. V. (1996), *Tax Law Design and Drafting*, International Monetary Fund, New York, USA.

*Стаття надійшла до редакції
19 березня 2024 р.*